

EU:n vuoden 2030 tavoitteet ilmasto- ja energiastrategian valmistelussa

Petteri Kuuva

Ilmansuojeluyhdistyksen syysseminaari

19.11.2020

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Komission tiedonantoja ja esityksiä

- **Komission Green deal tiedonanto joulukuussa 2019**
 - EU:n hiilineutraalius vuonna 2050 ja vuoden 2030 tavoitteen kiristäminen 50-55 %:iin
- **Komission esitys EU:n ilmastolaista (asetusesitys) maaliskuussa 2020**
 - Ilmastolaissa ei lyöty kiinni vielä 2030 tavoitetta.
 - Eurooppa-neuvosto käsittelee tavoitetta joulukuun kokouksessa
 - EP äänesti kannakseen – 60 % tavoitteen
- **Komissio tiedonanto EU:n 2030 ilmastotavoitteeseen liittyen 17.9.2020**
'Stepping up Europe's 2030 climate ambition – Investing in a climate-neutral future for the benefit of our people', COM(2020) 562 final
 - Komissio esitti vuoden 2030 tavoitteeksi vähintään 55 %:n päästövähennystä
 - Nykyinen tavoite on - 40 %, mutta sovittu lainsäädäntö johtaa vähintään - 45 % päästövähennyksiin.
 - Komissio antaa vuoden 2030 lainsäädäntöä koskevat muutosesitykset kesällä 2021
 - Komissio hahmottelee päästökaupalle entistä vahvempaa roolia.

Mahdollinen päästökaupan laajennus 2030 - tiedonannossa

- **Komissio analysoi päästökaupan laajentamismahdollisuuksia uusille toimialoille lämmitykseen, tieliikenteeseen ja meriliikenteeseen.**
- **Pidemmällä aikavälillä maatalouden päästöt voitaisiin mahdollisesti yhdistää LULUCF-sektoriin (AFOLU).**
- **Sisäisiä pohdintoja mahdollisesta aikataulusta ja toteutuksesta**
 - ETS laajennus mahdollista aikaisintaan 2026 alkaen, nyt valmisteilla ilmaisjako 2021-2025
 - Direktiivineuvottelut min. 2 vuotta, lisäksi kansallinen implementointi kansallisiin laskenta- ja seurantajärjestelmiin
 - ETS laajennus olisi tn. toteutettava erillisen päästökauppajärjestelmän kautta, joka kytkettäisiin myöhemmin yleiseen järjestelmään (vrt. liikenne)
 - Komission pohdinnat liikenteen päästökaupasta eri asia kuin Aalto yliopiston kiintiömalli

Suomen kantoja 2030 tiedonantoon (e-kirje)

- **Suomi tukee 2030 -tavoitteen kiristämistä vähintään -55 %:iin, tavoitteen oltava linjassa hiilineutraalius 2050 -tavoitteen kanssa.**
 - Tarve arvioida 2030 –tavoitteen lainsäädäntöä ja antaa esitykset kesällä 2021
 - Ensisijaisesti vähennettävä päästöjä, lisäksi tavoiteltava LULUCF:n nielun ylläpitoa ja kasvua
- **Suomi tukee päästökaupan keskeistä roolia**
 - Päästökauppaa voidaan kiristää päästökattoa alentamalla, lineaarista päästövähennyskerrointa kiristämällä tai vahvistamalla markkinavakaussuorantoa
 - Päästöoikeuksien hinnan on oltava riittävä, eurooppalaisen teollisuuden kilpailukykyistä on myös huolehdittava
 - Soveltamisalan laajentaminen lämmitykseen ja liikenteeseen vaatii huolellista arviointia
- **LULUCF-päästöjen tulee jatkossa perustua raportoituihin päästöihin ja poistumiin**
- **Energialainsäädännön avaamisen tarve tulee arvioida huolella**
 - Energiatehokkuudessa keskityttävä todelliseen energiaterhokkuuteen, ei energiankulutuksen rajoittamiseen

IE-strategia - sisältö

- **Holistinen keskipitkän aikavälin toimintasuunnitelma, joka sisältää**
 - kaikki kasvihuonekaasupäästöt (ETS ja taakanjakosektori) ja nieluja aikaansaamat poistumat (maankäyttösektori)
 - EU:n energiaunionin mukaiset viisi pilaria: vähähiilisyys ml. uusiutuva energia, energiatehokkuus, energiamarkkinat, energiaturvallisuus sekä TKI
 - Ilmastonmuutokseen sopeutuminen
 - Nykytila, tavoitteet, nykyiset ja uudet politiikkatoimet sekä toimien vaikutukset
 - Energiataseet ja kasvihuonekaasutaseet: WEM ja WAM
 - Vaikutusarviot valitusta politiikkatoimen kokonaisuudesta: Sova, sukupuoli, kansantalous, valtiontalous sekä sosiaaliset ja alueelliset vaikutukset
- **Aikajänne**
 - Skenaariot lasketaan vuoteen 2040 (hallintomalliasetuksen raportointi)
 - Pääfokus: EU:n 2030-tavoitteiden täyttäminen ja hallitusohjelman hiilineutraalius 2035 –tavoite
- **IE-strategia on pohjana hallintomalliasetuksen mukaiselle raportoinnille ja kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman päivitykselle (kesäkuu 2023)**

EU:n 2030-tavoitteen vaikutus IE-strategian valmisteluun

- **Kansallinen hiilineutraalisuus 2035 –tavoite ei riipu EU-tavoitteista**
 - EU:n Lulucf-sektorin laskentasäännöt eivät vaikuta
- **Päästökauppa – taakanajakosektori -jako pidetään laskelmissa ennallaan, ei ennakoida päästökaupan laajentamista**
- **Odotetaan kesän 2021 komission lainsäädäntöehdotuksia, otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon alkusyksystä**
 - Tn. ei tietoa vielä maakohtaisista ESR-velvoitteista
- **IE-strategiassa linjattavia politiikkatoimia on päivitettävä myöhemmin, jos**
 - päästökaupan soveltamisala laajenee (esim. verotus sovitettava päästökaupan ohjaukseen)
 - taakanjakosektorin velvoite kiristyy siten, että sovitut toimet eivät riitä (ETS-ESR jako 2030-tavoitteen kiristyksessä avoinna)

Hiisi: tausta- ja vaikutusarvioselvitys

- **Selvitys on käynnistynyt**

- VTT:n johtaman konsortion (VTT, Syke, Luke, THL ja Pellervo) selvitys ”Energia- ja ilmastopolitiikan toimet hiilineutraalin Suomen saavuttamiseksi”
- Selvityksen ohjausryhmä piti tutkijoiden kanssa ensimmäisen kokouksen 29.4.

- **Selvityksen osatehtävät**

- Kasvihuonekaasupäästöjen ja –poistumien sekä energiataseiden kehitys: VTT-Times energiamalli sekä sektorikohtaiset mallit (rakennukset ja rakentaminen, liikenne, jätesektori, maatalous, LULUCF)
- Uudet politiikkatoimet ja toimikohtaiset arviot
- Yhteenveto ja synteesi tiekarttojen vaikutuksista ja toteutusta tukevien toimien tarpeellisuudesta
- Poliitiikkatoimikokonaisuuksien vaikutusarviot IE-strategiaan ja Kaisuun
- Kokoava synteesi ja viestintä (mm. kaksi sidosryhmätilaisuutta ja kansalaiskuulemiset)

Ilmasto- ja energiastrategian valmistelu

Sektorikohtainen valmistelu

• Teollisuus

- Vähähiilitiekarttojen yhteenveto valmis: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162494>
- TEM arvioinut alustavasti metsäteollisuuden tuotannon kehitystä tiekartan perusteella
- TEM:n teettämä hukkalämpöselvitys valmistunut. VM teettää lisäselvitystä verovalmisteluja varten
- Energiajärjestelmien sektori-integraatio: Työryhmän kokoukset ja alatyöryhmät
- Turvetyöryhmä: Afryn selvitys valmis, neljä laajaa etäkuulemistä elo-marraskuussa
- Energiaverotyöryhmän loppuraportti, budjettiriihi, lämpöpumppujen ja konesalien osalta valmistelu jatkuu

• Liikenne

- Fossiilittoman liikenteen tiekartan valmistelu: Työryhmäraportin julkistus oli 27.10. Varsinainen tiekartta annetaan valtioneuvoston selontekona

• Rakennukset

- YM:n öljylämmitystyöryhmä loppuraportti loppuvaiheessa
- Rakennukset ja rakentaminen: VTT, Syke, YM –keskustelut käynnistyneet
- Työkoneet: VTT ja YM keskustelleet
- Jäte ja F-kaasu: Syke päivittämässä jätelaskelmia, F-kaasujen data päivitetään AR5:n mukaiseksi

• Maatalous, metsät, LULUCF

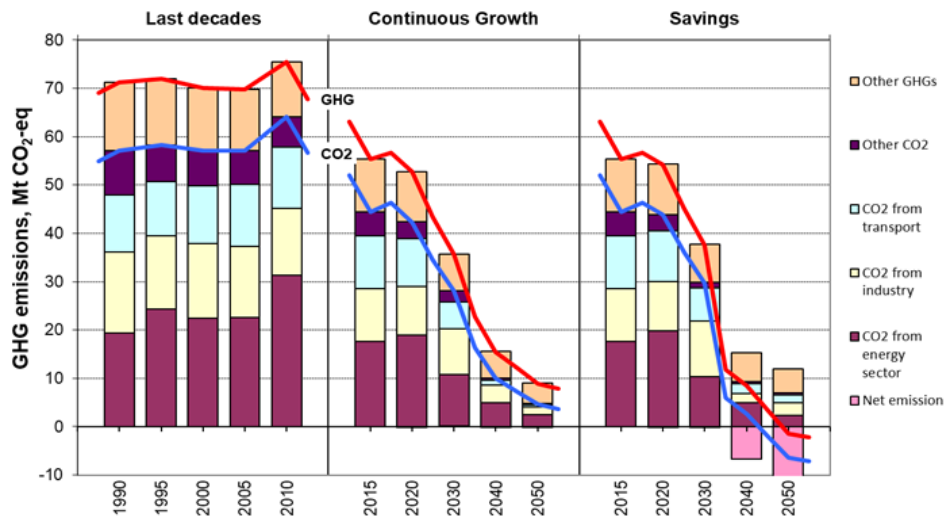
- MMM-Luke valmistelua maataloudesta, MMM rahoittaa mahdollisesti lisälaskelmia nieluista Hiisin ulkopuolella

Hiilineutraalisuus 2035 tavoite edellyttää kokonaispäästöjen nopeaa vähentämistä ja nielujen vahvistamista

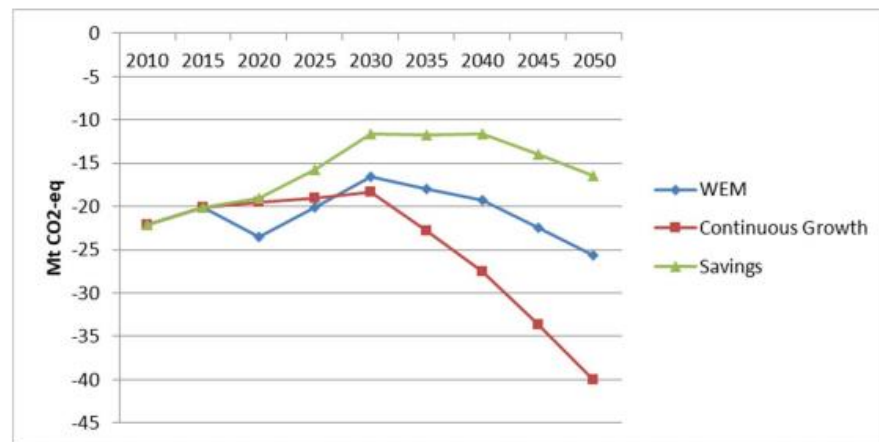

- Teollisuus, liikenne ja energiajärjestelmien integrointi keskeistä
- Metsien ja maankäyttösektorin nielut sekä BioCCS pidemmällä aikavälillä tärkeitä

Kasvihuonekaasupäästöskenaariot

Nieluskenaariot

Source: Finland's Long-term Strategy (2020)